

От: **Stanislava Yordanova**

Дата: вт, 24.02.2026 г., 9:56

Тема: Становище - Наредба

До: <boryana.taseva@sofia.bg>, <lyudmila.stoeva@sofia.bg>

Уважаеми г-жо Тасева и г-жо Стоева,

С настоящото изразявам възражение срещу публикувания Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на Столичната община („Наредба“), тъй като считам, че предложените текстове създават небалансирани, неясни и дискриминационни условия за родителите и кандидатстващите деца. Основните ми възражения са следните:

1. Възражения относно Доклада за изменение и допълнение на Наредбата и Частичната оценка на въздействието:

В публикувания Доклад с рег. № СОА26-ВК66-580/23.01.2026 г. за изменение и допълнение на Наредбата са посочени в какво би следвало да се изразяват на промените, а именно:

- социалните критерии по чл. 18 и по чл. 21 от Наредбата да бъдат разграничени, прецизирани и разширени с критерии, разглеждащи въпроса за здравния статус на родителите;
- да се обърне внимание на възможността здравния статус на родителите да бъде добавен като социален критерий, който да бъде променен така че да бъде достъпен за прилагане и да обхване децата на онкологично болни и други хронично болни родители, които не покриват 70 % неработоспособност и при липсата на ТЕЛК;
- с цел избягване на излишното формализиране на критерия „здравен статус“ на родителя да се прецени възможността за включване като социален критерий в Наредбата наличието на скоро открито остро или агресивно заболяване на родител, който може да няма възможност за приоритетно навременно освидетелстване по ТЕЛК с оглед кандидатстване на детето му;
- да се разшири текстът на чл. 25 от Наредбата с цел включване в състава на Работната група по чл. 25 от Наредбата на експерти-лекари от съответната специалност с дългогодишен опит и надеждна експертиза относно представените от родителя епикризи, които да бъдат канени за участие в работата на групата;
- с цел процесуална икономия, в рамките на работната група да се разгледат и обсъдят всички получени предложения за изменение на Наредбата, включително тези, които нямат отношение към определените в Решение № 121 по Протокол № 71 от 23.02.2023 г. на СОС

Не става ясно как от цитираните по-горе цели се стига до предложения текст на Наредбата.

По-надолу в същия документ е посочено, че с предложения проект на Наредбата се предвижда:

- Сключване на споразумение между родителите на децата и общинската детска градина, която посещават.

Не става ясно каква е причината да се въведе сключването на подобно споразумение между родители и детската градина, която детето им е възможно някога да посещава. От публикувания проект на споразумение липсва част относно това какво се случва, когато родител/градина не изпълнява задълженията си по сключеното споразумение. Същото е необмислено и би довело до по-голяма административна тежест. Целта, която и да е тя, би могла да се постигне и с по-лесни стъпки.

- Въвеждане на правила за дейността на работната група за разглеждане на подадените заявления по чл. 21 от Наредбата.

Въвеждането на такива правила е важно, но тук идва въпросът защо едва сега се въвеждат правила. По какъв начин е работила до момента тази работна група?!

- Изравняването на тежестта на постоянния и настоящия адрес на родителите и на детето

Така предложеният текст е неясен и се нуждае от прецизиране, включително и обосновка кое налага приемането му и до какво би довело едно подобно изравняване на тежестта, какви биха били ползите/негативите от подобна промяна.

В публикуваната Частична предварителна оценка на въздействието се повтарят същите цели като горепосочените, но отново не става ясно защо и как се е стигнало до предложения проект на Наредбата. Не става ясно и защо оценката е „частична“ такава, а не цялостна. Посочено е, че:

- актуализираната Наредба би имала положителен ефект за децата и техните родители, желаещи да посещават обински самостоятелни детски ясли, детски градини и подготвителни групи в училищата. Бихте ли обяснили какъв би бил този положителен ефект?;

- актуализирането на Наредбата ще доведе до по-голяма яснота, прозрачност и публичност при организацията и провеждането на приема на децата, което категорично не съответства на действителността, тъй като проектът на Наредба е в голямата си част крайно неясен и необоснован;

- ще се намали административната тежест от приемането на Наредбата (т.б.1 от оценката). Как би могла да се намали административната тежест?

- не са се идентифицирали потенциални рискове съгласно т. 6.5 от оценката. Бихте ли обяснили защо не са взети предвид рисковете, които се създават за вече родените към датата на проекта деца?

- съгласно т.9 не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка, но мотиви защо такава не се изисква – липсват. Проблемът с липсата на места в детските градини е огромен и подобно слагане на „тикче“, че цялостна оценка не се изисква води единствено до заключението, че работната група, изготвила проекта, не осъзнава сериозността и мащаба на проблема.

Прави впечатление, че Частичната предварителна оценка е попълнена бланкетно без да се вземат предвид много важни фактори и обстоятелства. В конкретния случай е необходимо извършването на цялостна оценка на въздействието.

Публикуваните Доклад и Частична оценка не съдържат пълна и аргументирана обосновка относно:

необходимостта от предложените промени;
очакваните ефекти върху родителите и системата;
анализ на последиците от приемането на промените.

2. Възражения относно проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на Столичната община:

чл.15а, ал.4 и ал.5:

По ал.4 би следвало да се предвидят и изключения, т.е. случаи, в които детето обективно не е могло да постъпи в детска ясла/градина в определените срокове.

Ал. 5 предвижда намаляване на точките без да са взети предвид и извънредни ситуации, които биха затруднили постъпването на детето в общинска ясла/градина.

Тук отново е налице неясна разпоредба, която би довела до допълнително объркване и неприлагане.

чл.17, ал.1, т.3

Предложената промяна е непълна, тъй като не предвижда какви следва да бъдат тези 15 дни отсъствия. В случай че детето отсъства поради здравословни причини явно отново би се стигнало до отписването му.

Налице е липса на разграничение относно отсъствията – не е посочено дали става дума за такива по болест, по семейни или други уважителни причини, нито дали се отнася за извинени или неизвинени дни. В този си вид текстът поражда сериозно противоречие с действащата правна рамка, според която децата над 4-годишна възраст подлежат на задължително предучилищно образование, което поставя въпроса как е възможно дете да бъде отписано дори при 15 дни отсъствие.

чл.18, критерий 1:

Не става ясно каква е целта на предложените промени, както и по какъв начин биха способствали за решаването на основния проблем, а именно липсата на места в детските ясли и градини.

чл.18, критерий 2а:

Напълно неясен критерий, който води до объркване и неразбиране как на практика би се приложил. В административните райони, които не са разделени на кметства, този критерий не би следвало да намери приложение. Това обаче води отново до намаляване на точките, което не е обосновано. Въпросният критерий следва да бъде преразгледан, както и да бъде уточнено как би се приложил на практика.

чл.21а:

С предложените промени се предвижда дете, чийто родител е задържан и е с взета мярка за неотклонение задържане под стража на основание чл. 63, ал. 12 от

Наказателно-процесуалния кодекс или изтърпяват наказание „Лишаване от свобода“, се настаняват незабавно чрез Столичната община в общинска детска ясла или детска градина.

Бихте ли обяснили защо тези деца са по-привилегировани от деца с един родител или от деца без родители? Каква е причината децата на престъпници да са с предимство и да бъдат настанявани незабавно? Въпросният критерий е дискриминационен и води до неравнопоставеност на деца, които също се нуждаят от незабавно място в детска ясла/градина. От предложената промяна става ясно, че единственият и най-сигурен начин дадено дете да бъде прието в общинска ясла/градина е един от родителите да стане престъпник.

§ 2. от Преходните и заключителните разпоредби:

Съгласно § 2. от Преходните и заключителните разпоредби Раздел III, чл. 18, т. 5 от общите критерии „Дете, което посещава/е посещавало общинска самостоятелна детска ясла или частна детска ясла, регистрирана в СРЗИ на територията на Столичната община най-малко 6 месеца от последните 12 месеца към датата на класиране - 1 т.“ се отменя, считано от датата на обявяване на свободните места за прием за учебната 2027/2028 година.

Не става ясно каква е причината за отпадането на въпросната допълнителна точка. По какъв начин отпадането на точката решава основния проблем с липсата на места? Самият факт, че точката ще се начислява само за учебната 2026/2027 показва точно колко неадекватно е това предложение, както и липсата на всякаква мисъл при проведените обсъждания, ако изобщо е имало такива.

Отпадането на точката води също така до дискриминация, тъй като деца, приети в детска градина с яслени групи, в която има и градински групи, продължават в първа градинска група без допълнителен прием, а деца, посещаващи само общинска ясла, са принудени отново да кандидатстват, при това без допълнителна точка, което на практика прави въпросния прием абсолютно невъзможен и безсмислен.

Предложената промяна говори точно колко не Ви интересува да бъде подобро положението с липсата на места, както и че не Ви интересува изобщо психиката на децата и на техните родители. Подобна промяна би довела до допълнителен стрес, напрежение и неравнопоставеност.

В конкретния случай въпросната промяна би следвало да засяга деца, родени през текущата 2026-та година и годините след това, а не деца, родени през 2024-та и 2025-та година. Децата, родени през 2024-та и 2025-та година са направили вече не малко разходи, за да ползват тази допълнителна точка. Може би не сте наясно, но родителите избират частни ясли, даващи точки, които се намират далеч и които частни ясли са с по-високи такси, водени от единствената цел да получат допълнителна точка. Децата, родени през 2024-та година са вече в системата, което на практика означава, че те биха били лишени от допълнителната точка още на предстоящото голямо класиране. На децата, родени през 2025-та година им предстои да участват за първи път на голямото предстоящо класиране през месец май, но повечето от родителите вече са подписали договори за частни ясли, даващи точка, както и са заплатили капаро в немалък размер. Отделно от това договорите съдържат клаузи за неустойки при прекратяване, което

отново би довело до сериозна финансова тежест за родителите. Абсолютно нелогично и неприемливо е допълнителната точка да засяга деца, родени през 2024-та и 2025-та година.

Не става ясно с какво би помогнало премахването на допълнителната точка за решаването на основния проблем с липсата на места в общинските ясли и градини. Напълно необосновано е предложението за отпадане на допълнителната точка. Нито в Доклада, нито в Частичната предварителна оценка не е посочено какво налага отпадането на допълнителната точка за децата, родени през 2024-та и 2025-та година. Липсва оценка как това би се отразило на децата, които са засегнати от промяната.

Предложената промяна би довела до:

- неравнопоставеност и дискриминация на едни деца спрямо други, а именно деца, приети в детска градина с яслени групи преминават директно в 1-ва градинска група;
- финансова тежест за родителите на деца, родени през 2024-та и 2025-та година, които вече са предприели стъпки в посока да се сдобият с въпросната допълнителна точка (предплащане на такси; заплащане на неустойки в случай на прекратяване на договори; заплащане на капаро с цел да бъде запазено мястото на детето и т.н.);

3. Липса на обществено обсъждане в достатъчен формат

Смятам, че преди приемане на подобни значими промени е необходимо провеждането на:

по-широко обществено обсъждане,
срещи с родители, директори и експерти,
публикуване на сравнителна таблица „стар текст – нов текст“, която улеснява разбирането, както и по-ясен изказ,
ясна и обоснована предварителна оценка, засягаща всички предложени промени.
На основание гореизложеното моля:

Проектът да не бъде приеман в настоящия му вид.

Да бъде изготвена цялостна оценка на въздействието, в която да бъде детайлно посочено какво би било въздействието на всяка една предложена промяна.

Да бъде организирано по-широко обществено обсъждане.

Да бъдат прецизирани и коригирани текстовете, които създават неяснота.

Поздрави